SERVICIUL PUBLIC – ASPECTE CONCEPTUALE ȘI CARACTERISTICI

PUBLIC SERVICE – CONCEPTUAL ASPECTS AND CHARACTERISTICS

Svetlana SLUSARENCO, ORCID: 0000-0002-9092-0024
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 338.465

e-mail: svetlana_slusarenco@yahoo.com

În statele democratice, autoritățile publice au menirea de a promova politici orientate spre cetatean. Atât administraţia publică centrală, cât şi administraţia publică locală îşi realizează sarcinile prin serviciile publice pe care le înfiinţează pentru a satisface continuu şi în mod ritmic interesele generale [1, p.4].

Problematica serviciului public constituie o componentă fundamentală, având în vedere faptul că prin modalităţile de organizare, dar şi prin conţinutul său, reprezintă chintesenţa administraţiei publice [2, p.291].

Pornind de la scopul sau menirea „serviciului", termenul de *serviciu public* definește acea activitate utilă, destinată satisfacerii unei nevoi sociale. Serviciul public este utilizat şi în sensul de organizaţie sau organism social, dar şi în sens funcţional, de activitate desfăşurată.

Profesorul P. Negulescu definește serviciul public, ca „un organism administrativ creat de stat, cu o competenţă şi puteri determinate, cu mijloace financiare procurate din patrimoniul general al administraţiei creatoare, pus la dispoziţia publicului pentru a satisface în mod regulat şi continuu, o nevoie cu caracter general, a cărei iniţiativă privată nu ar putea să-i dea decât o satisfacţie incompletă şi intermediară" [3, p.691].

Autorul Antonie Iorgovan definește serviciul public ca fiind mijlocul prin care administraţia îşi exercită activitatea [4, p.90].

Din cele menționate *supra*, putem concluziona că termenul „serviciu public" are câteva semnificaţii: *în sens organic*, serviciul public este definit ca ansamblul personalului, personalul administraţiei; *în sens formal*, serviciul public desemnează regimul juridic aplicabil personalului administraţiei*; în sens material,* prin serviciul public, se subînţelege o activitate de colaborare permanentă şi cu titlu profesional cu persoanele publice ale administraţiei [5, p. 8-9].

Definiţiile formulate indică două posibile direcţii de analiză a serviciului public, generate de cele două componente ale administraţiei publice: materială şi cea formal-organizatorică [6, p. 91].

În ceea ce priveşte componenta materială, activitatea de satisfacere a unor interese generale îmbracă nenumărate forme, în funcţie de natura cerinţelor sociale, de amploarea acestora, la nivel local sau la nivel naţional, de ansamblul regulilor de drept aplicabile unui serviciu public, având un pronunţat caracter prestator.

Cât priveşte componenta formal-organizatorică, aceasta nu poate fi disociată de cea materială pentru că nu se poate imagina prestarea unui serviciu, fără a exista organismele sau agenţii specializaţi în domeniul respectiv. Oricare dintre componentele structurii funcţionale ale sistemului administraţiei publice – instituţia publică, regia autonomă – pot realiza, într-o mai mare sau mai mică măsură, şi activităţi de prestaţie, servicii publice. Dacă instituţia publică se manifestă în principal ca autoritate, regia autonomă este creată tocmai pentru prestarea unor servicii publice [7, p.113].

Serviciul public înseamnă un tip de organizare, o structură de administrare, un ansamblu de agenţi şi de mijloace materiale, alocate în vederea împlinirii unui interes specific sau a unor scopuri specifice. Esenţa serviciului public constă în orice gen de activitate prestată de autorităţi publice în vederea satisfacerii unor interese generale, specifice, oferite în mod constant [3, p.621].

Serviciul public desemnează activitatea cu caracter continuu şi regulat organizată sau autorizată de o autoritate a administraţiei publice în vederea satisfacerii unor necesităţi de inters public.

Trăsăturile esenţiale ale serviciului public sunt: continuitatea, egalitatea tuturor în faţa lui şi necesitatea adaptării lui la nevoile utilizatorilor [8, p.4].

Autorul Victor Mocanu, evidențiază următoarele criterii de delimitare a serviciilor publice: serviciile publice sunt create de autorităţi ale administraţiei publice centrale şi autorităţi publice locale în scopul satisfacerii intereselor generale şi specifice membrilor comunităţii pe care le reprezintă; Serviciile publice sunt create prin lege sau pe baza legii, de o autoritate a administraţiei publice învestită cu competenţa respectivă; serviciile publice sunt dotate cu funcţii publice, cu atribuţii, competenţe, responsabilităţi pentru satisfacerea unor anumite interese publice; specializarea serviciului public – fiecare serviciu este creat pentru satisfacerea unui anumit sau ale unor anumite interese de ordin general, determinat de sfera de competenţă a serviciului (instruire, protecţie socială); Serviciul public desfăşoară o activitate regulată şi continuă în toată perioada cât există, după un program adus la cunoştinţa membrilor comunităţii (aprovizionarea cu apă potabilă, salubritate etc.), serviciul public este oferit în mod egal pentru comunitate. Toţi membrii comunităţii au acces egal la serviciul public de care ei au nevoie (servicii de stare civilă, serviciul de aprovizionare cu apă potabilă, servicii de salubritate etc.); actele juridice pentru prestarea serviciilor publice, de regulă, sunt acte administrative; serviciul public satisface anume acele necesităţi specifice ale colectivităţii care la etapa dată constituie interesul general al comunităţii date (construcţia unui pod peste un râu, construcţia unei pieţe locale, porţiuni de drum, gazificarea localităţii etc.); baza materială necesară activităţii serviciului public este asigurată din patrimoniul public sau privat şi din bugetul de stat sau din bugetul local [9, p.10].

Astfel, serviciul public reprezintă o activitate desfășurată sau supravegheată de o autoritate publică, prin care se realizează nevoi sociale de interes general. Serviciile publice sunt organizate de autorităţile publice fie centrale (Guvern, ministere), fie locale (consilii locale, primari).

Termenul de „serviciu public” se bucură de un statut privilegiat în domeniul administrației publice, atât la nivel central cât şi la cel local. Acest statut privilegiat a fost acreditat serviciului public datorită faptului că el reprezintă o activitate cu un pronunțat accent social, prin intermediul căruia se realizează interesele generale şi locale ale colectivităților.

Referinţe:

1. MOCAN, V. *Costul şi administrarea serviciilor publice locale de interes general*. P. 4.Disponibil:https://serviciilocale.md/public/publications/262110_md_studiu_mocanu__.pdf [Accesat 01.09.2022].
2. OROVEANU. M.T. *Tratat de drept administrative*. Bucureşti: Universitatea Creştină „Dimitrie Cantemir”, 1994.
3. MOCANU, V. *Descentralizarea serviciilor publice.* Chişinău: Tish, 1999. 64 p. NEGULESCU, P. *Tratat de drept administrativ*. Bucureşti: Tipografiile Române Unite, 1925.
4. IORGOVAN, A. *Tratat de drept administrativ*. Vol. II. Bucureşti: Nemira, 1996.
5. DEMIAN, N. *Serviciul public*. Chişinău, 1998.
6. IORGOVAN, A. *Drept administrativ. Tratat elementar*. 1994; NEGOIŢĂ, Al. *Drept administrativ*, 1997; ALEXANDRU, Al. *Structuri, mecanisme şi instituţii administrative,* Bucureşti, 1996.
7. NEGULESCU, P. *Tratat de drept administrative*. Vol. I. Principii generale. Ediţia a IV-a. Bucureşti: Institutul de Arte Grafice „E. Mârvan”, 1934.
8. ARDELEANU, M. *Drept administrative: Suport de curs.* Bucureşti, 2007.
9. MOCANU, V. *Descentralizarea serviciilor publice*.

Articol a fost elaborat în cadrul Proiectului: „Modernizarea mecanismelor de guvernare axate pe protecția drepturilor omului”. Cifrul: 20.80009.1606.15.